

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 110/17
Luksemburg, 24 października 2017 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-353/16
MP / Secretary of State for the Home Department

**Zdaniem rzecznika generalnego Yves'a Bota brak odpowiedniej opieki
psychologicznej w państwie pochodzenia osoby, która w przeszłości była
torturowana, nie jest wystarczający, by osoba ta mogła domagać się ochrony
uzupełniającej**

*Państwo członkowskie zachowuje jednak uprawnienie dyskrecjonalne, by pozwolić na pobyt takiej
osoby ze względów humanitarnych*

Dyrektywa Unii¹ ustanawia normy minimalne dotyczące „ochrony uzupełniającej” w celu dopełnienia ochrony międzynarodowej ustanowionej konwencją genewską dotyczącą statusu uchodźców. Ochrona uzupełniająca jest udzielana każdej osobie, której nie przysługuje status uchodźcy, lecz która jest narażona w swoim państwie pochodzenia na poważne zagrożenie, takie jak kara śmierci, tortury oraz niehumanitarne lub poniżające traktowanie. Beneficjenci ochrony uzupełniającej otrzymują zezwolenie na pobyt na czas określony. Obywatelom państw nienależących do Unii Europejskiej, którzy nie korzystają z ochrony uzupełniającej, państwo członkowskie może zezwolić na pobyt na swoim terytorium na zasadach dyskrecjonalnych, ze względów współczucia lub z powodów humanitarnych; wiadome jest jednak, że tacy obywatele nie wchodzi w zakres zastosowania tej dyrektywy.

MP, obywatel Sri Lanki, przybył do Zjednoczonego Królestwa w styczniu 2005 r. jako student. W styczniu 2009 r. złożył wniosek o azyl (zawierający również wniosek o ewentualną ochronę uzupełniającą). We wniosku wskazał, że był członkiem organizacji „Tygrysy – Wyzwoliciele Tamińskiego Ilamu” („LTTE”), był przetrzymywany i torturowany przez siły bezpieczeństwa Sri Lanki i w przypadku powrotu do Sri Lanki byłby ponownie narażony na brutalne traktowanie. Organy brytyjskie oddaliły ten wniosek z tym uzasadnieniem, że nie zostało udowodnione, iż po powrocie do państwa pochodzenia MP nadal będzie zagrożony.

MP zaskarżył tę decyzję do Upper Tribunal (sądu wyższej instancji, Zjednoczone Królestwo), przedstawiając dokumenty lekarskie potwierdzające, że wykazuje on następstwa doznanych aktów tortur, cierpi na syndrom stresu pourazowego i na depresję. Upper Tribunal w części oddalił skargę MP z tego powodu, że nie zostało wykazane, iż MP jest nadal zagrożony w państwie pochodzenia. Sąd ten uwzględnił jednak skargę w zakresie, w jakim była ona oparta na postanowieniach Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC): Upper Tribunal stwierdził, że w razie odesłania do Sri Lanki MP nie mógłby uzyskać odpowiedniej opieki w celu leczenia swoich schorzeń psychicznych.

Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa), rozpatrujący odwołanie w tej sprawie, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy obywatel państwa nienależącego do Unii, który cierpi na następstwa tortur doznanych w państwie pochodzenia, lecz w razie powrotu nie jest już narażony na takie traktowanie, może uzyskać ochronę uzupełniającą z tego powodu, że jego schorzenia nie będą mogły być odpowiednio leczone w systemie opieki zdrowotnej tego państwa.

¹ Dyrektywa Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.U. 2004, L 304, s. 12 – wyd. spec. w jęz. polskim rozdz. 19, t.7, s. 96).

W dzisiejszej opinii rzecznik generalny Yves Bot stwierdził po pierwsze, że brzmienie dyrektywy pozwala na udzielenie ochrony uzupełniającej jedynie w przypadku ryzyka poważnej krzywdy wynikającego z aktów tortur lub niehumanitarnego traktowania, na które skarżący mógłby być narażony w przyszłości w przypadku powrotu do swojego państwa pochodzenia.

Taka interpretacja oznacza w omawianej sprawie, że MP nie może ubiegać się o ochronę uzupełniającą w zakresie, w jakim jest pewne, że nie jest on już narażony na akty tortur w razie powrotu do Sri Lanki, nawet jeśli, z powodu niedostatków systemu opieki zdrowotnej Sri Lanki, prawdopodobnie nie uzyska niezbędnej opieki celem leczenia syndromu stresu pourazowego, na który cierpi, i istnieje zagrożenie, że targnie się na swoje życie w razie powrotu do swojego państwa pochodzenia.

Rzecznik generalny przypominał zresztą, że jednym z zasadniczych kryteriów przyznania ochrony uzupełniającej jest istnienie odpowiedzialności, bezpośredniej lub pośredniej, lecz zawsze umyślnej, po stronie władz publicznych państwa pochodzenia za wyrządzenie poważnej krzywdy. W sytuacji takiej jak w omawianej sprawie **ryzyko pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawcy wynikające z braku odpowiedniego leczenia w jego państwie pochodzenia (o ile nie chodzi o celowe pozbawienie opieki) nie wystarcza, by uzasadnić udzielenie ochrony uzupełniającej**, nawet jeżeli choroba, na jaką cierpi wnioskodawca, wynika z doznanych w przeszłości aktów tortur w jego państwie pochodzenia.

Po drugie, rzecznik generalny uznał, że jeżeli Trybunał zdecyduje się na interpretację przepisów dyrektywy w związku z EKPC, to takie ich odczytanie **nie stoi na przeszkodzie temu, aby państwa członkowskie wyłączyły z zakresu stosowania ochrony uzupełniającej osoby, które cierpią z powodu następstw aktów tortur** doznanych w przeszłości, ale wobec których nie zachodzi już ryzyko poddania takiemu traktowaniu w razie powrotu do ich państwa pochodzenia.

Zdaniem rzecznika generalnego **wykładnia dyrektywy w świetle EKPC może pozwolić na udzielenie ochrony uzupełniającej jedynie w bardzo wyjątkowych przypadkach**. Sytuacja MP wydaje się nie stanowić takiego przypadku, **powinien to jednak ocenić Supreme Court**.

Rzecznik generalny uważa, że taka wykładnia tej dyrektywy w związku z postanowieniami konwencji, która pozwalałaby każdej osobie, która w przeszłości doznała brutalnego traktowania, skorzystać z prawa do ochrony uzupełniającej, zwiększyłaby w sposób istotny zobowiązania państw członkowskich w dziedzinie ochrony uzupełniającej. Taka wykładnia wykraczałaby dalece poza intencje prawodawcy Unii przy przyjmowaniu dyrektywy.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793